

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

A helyzet változatlan.

A politika nyomasztó egyhangúságába ma meg holnap egy kis változás áll be. A képviselő urak üléseznek, befejezik a Ház végleges megalakulását.

Érdekes az uralkodó hangulat jellemzésére, hogy az országgyűlésen történő dolgok semmiféle mozgalmat sem bírnak keltetni. Ez természetes visszahatása a lefolyt eseményeknek. Természetes, de veszedelmes reakció, mert úgy tűnik föl az egész, mintha a nagy tömegben kezdene kihálni a parlamenti küzdelmek, a parlamentarizmus iránti érzék. Természetes reakció mondjuk, mert a nemzet a heves küzdelmek után eredményt nem lát. Ezért lett volna az kívánatos, ha a parlamenti küzdelem nem élesedik ki annyira, mint amennyire kiélesedett.

Nem hibáztatunk ezért mi senkit, a nemzet a nyomasztó politikai nyugalomban maga is megtalálja majd azt, akit hibáztatnia kell.

Amilyen baj ez a fentemlített reakció, épen olyan, de sőt na gyobb baj az, amit most a szövetkezettek néhány lapja csinál.

Előterbe állítja a király személyét csak azért, hogy a nemzettel közvetlenül szembe állítsa. Baj ez azért, mert a nemzetben a forradalmi hangulatot szítja. Pedig erre nem csak hogy szükségünk nincs, de határozottan veszélyeztetjük a nemzet lelkületében a már amúgy is megzavart egyensúlyt.

Ennek első sorban igaz, hogy csak az egyedek vallják kárát, ezek érzik közvetlenül a bajt, de azután a kár általánosodni fog és az egyensúlyzavar beáll majd az állam életében is. Hogy e zavarból azután hogyan bontakoznak ki, erre a kérdésre sokkal nehezebb a felelet mint arra, hogy miképpen bontakoznak ki a mai válságból? Mert hiszen ma még nincs nagy baj. Kiszámíthatatlan baj keletkezik azonban a királynak és a nem-

zetnek szembe állításával keltett zavarból, mert ez helyzetünket az államok társadalmában azonnal megváltoztatja a bizalom feltétlen elvesztésének a révén.

Nem kellene tehát ezt a kérdést feszegetni, nem kellene az izgalmat a végtelenségig fokozni.

Mert ha ezt teszik, hasztalanul mondják azt, hogy a helyzet változatlan, mert ezzel jóakaratu valótlanságot állítanak. Hogyan volna változatlan a helyzet?

Változatlan a szövetkezett képviselő urakra nézve, de nem változatlan a nemzetre nézve. A nemzetre és az államra nézve rosszabbodik azzal a nyugtalansággal, melyet a lelkekben keltének és amely növekedő nyugtalanság azután a fent említett bizalmatlanságot szüli.

Ha azt akarjuk, hogy a helyzet a végmegoldásig ne rosszabbodjék, akkor kerülni kellene mindenféle izgatást és be kellene érni a tények egyszerű elősorolásával. És ez volna a legjobb; mert hiszen azt csak nem hithetik el a loyális magyar nemzettel, hogy királya ellene tör.

Arra még csak gondolni sem volna szabad, hogy ilyesmit akarjanak a nemzettel elhitetni. Pedig sajnos, akarják.

Nem változatlan — tehát a helyzet; mert vannak, akik a nemzet nyugalomát nem akarják.

Hogy kik azok, azt az események folyamán a nemzet maga fogja majd megmondani.

A király előtt.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, március 8.

Bécsből táviratozzák: Darányi Ignácot ma délelőtt 11 órakor fogadta a király. A volt miniszter, aki majdnem teljes óra hosszat volt a király dolgozószobájában, előadta azokat az okokat, amelyek miatt egy átmeneti kormány alakítása megheiusult és előterjesztéseket tett egy koalíciós kabinet alakítására.

Utánna Láng Lajost fogadta öfelsege egy óráig tartó kihallgatáson. A kihallgatás után csak annyit je-

lentett ki, hogy bár a helyzetet nagyon súlyosnak tartja, de a király bölcsességének sikerülni fog a megoldás, amihez azonban az ellenzék bölcs mérséklése szükséges.

Thaly Kálmán volt a harmadik, akit öfelsege fogadott. Az ő kihallgatás is egy órafolyást tartott. A kihallgatásról Thaly csak annyit mondott, hogy a király nagyon kegyesen fogadta.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1905. márc. 8-án.

Nem is rendes, hanem csak olyan formális ülés ez a mai. Az a határozat azonban, hogy a szövetkezett pártok megtámadják Tisza István gróf miniszterelnök legutóbbi ténykedéseit, nagy publikumot csődített a Házba. Ma lépett érvénybe a karzatokon az új rend. A hölgyek, hogy a helyhez jussanak, már tízfélt órakor ellepték a karzatokat.

Az ülés előtt az elnöki teremben konferencia volt, melyen a szövetkezett ellenzék vezérpolitikusai vettek részt.

Elhatározták itt, hogy a napirend előtt tervezett támadó felszólalás elmarad és így Holló Lajos nem beszél.

Az elnöknel ezután a makóiak küldöttsége tiszteleggett, hogy elnökké megválasztása alkalmából üdvözöljék.

Tizenegyedfél óra volt, mikor Justh Gyula emök az ülést megnyitotta.

Az elnök mindenekelőtt az osztályok megalakulásáról tett jelentést, majd arról, hogy Eszterházy Kálmán gróf a jegyzőségről lemondott.

A petícióval és kérvénnyel megtámadott képviselők névsorát olvasták fel ezután, majd pedig azoknak névsorát, kiknek mandátumát a Ház igazolta.

Felhívja az elnök a dupla mandátum tulajdonosait, nyolc napon belül nyilatkozzanak, melyik mandátumot tartják meg.

Elnök előterjesztést tesz a holnapi ülésre nézve, a mikor is a Ház a bíráló bizottságot és még három adminisztratív bizottságot választ.

A Ház ehhez hozzájárul és ezzel az ülés délelőtt 11 órakor véget ért.

Uj zálogház Szabadkán.

Bácskai Zálogkölesön és Bank részvénytársaság cím alatt Szabadkán új intézet alakult, melynek fő célja kézi zálogokra adandó olesó kölesönök nyújtásával foglalkozni és ilyen formán a kölesönre szoruló szegény néposztály helyzetén lehetőleg könnyíteni, a mit akként vél elérhetni, hogy az e téren eddig divott szokásoktól eltérőleg igen minimális kamattartételeket fog alkalmazni. Ilyen formán bátran állítható, hogy az új társaság hézagpótló intézményt fog alkotni. A társaság alaptőkéje egyelőre 100.000 koronában lett megállapítva, a mely azonban — mint értesülünk — a részvénytőke tulajgyezése folytán az intézet működése után 200.000 koronára fog emeltetni.

Az új intézet igazgatóságába, megválasztottak: Biermann Jónás, Buchwald Lázár, Deák István, Engler János, Hala Lajos, Komáromi Mihály, Kohn József, Krammer Antal, Kunetz Endre, Kunetz Kálmán, Löwy Mór, dr. Mezei Izsó, dr. Révész Ernő, Sugár Béla, Wachsmann Jenő és Zopf Hermann. — Az intézet vezértitkárául megválasztott Fűredi Jákó, a felügyelő bizottság tagjaiul pedig, Balog Ernő, Horovitz Ignác, Stern Adolf, Sugár Manó, Szanitter Tivadar, Szilasi Kornél.

A háboru.

Pétervár, márc. 8.

A pétervári vezérkar Kuropatkin tábornok eddigi harcait, amelyeket Mukden körül fejtett ki, olyan bírálattal kíséri, amely bizonyítja, hogy az orosz katonai körök sem hiszik már rendületlenül, hogy a muszka hadsereg győzni fog. Eszerint az orosz vezérkar véleménye a következő: Kuropatkinnek március 4 ikéig sikerült azt a nagy veszedelmet elkerülnie, amely hadseregének balszárnyát fenyegette a Dalin-szoros elvesztésével. Ellenben eddigelé nem sikerült neki urrá lenni a veszedelem fölött, amely jobbszárnyát fenyegeti még most is. Az igazi katasztrófa pedig onnan fenyegeti az orosz hadsereget. A Mukdentől délre felállított XVI. hadtestet Kuropatkin oly módon indította utnak, hogy a Hungu folyót átléphette és azután Salinon felé masirozott. Akkor azonban csatákban megveretett. A japánok számszerű többsége ezeken a

50 fillér

Egy lakás hirdetés

a Bácsmegeyi Naplóban.

50 fillér

helyeken óriási volt. Nogi tábornok minden divíziója harcban állt. Itt tehát négy japán jutott két oroszra. Teljesen megfoghatatlannak tartja az orosz vezérkar, hogy e súlyos vereség közben Renenkampf tábornok erős lovashadteste hol tartózkodott, akinek az volt a feladata, hogy a Hunho és Liaho közt lévő területen földterítőt szolgálatot teljesítsen. A lovashadtestet Micsenko tábornok vezényelte. Amikor Micsenko tábornok súlyosan megsebesült, Kuropatkin Renenkampf tábornokot a balszárnyról a jobbszárnyra küldte s a csapatok fölötti parancsnokságot — Ekk tábornokra bízta. Az összes reménységet most abban koncentrálták, hogy Kuropatkinnek valamely stratégiai leleménnyel sikerülni fog mégis a teljes körülményeszedelmét kikerülni. De figyelembevétel, hogy Kuropatkin a Jalutól Mukdenig folyton szaladva visszavonult, anélkül, hogy egyetlen jelentős győzelmet aratott volna, ez a reménység meglehetősen halvány.

Pétervár, márc. 8.

(A pétervári távirati ügynökség jelentése.) A véres küzdelem nem enged, hanem hevesebb lesz. Az oroszok jobb szárnya észak felé kerülőt tett és most párhuzamosan állanak a japán megkerülő hadoszloppal. Mindkét fél erősen tartja állásait. Minden nap japán foglyokat hoznak. A nap során jelentékeny küzdelmek folynak Juhuntun körül, a színmintin után. A múlt éjjel a japánok újból megtámadták a Rennenkampf féle csapatot, a Gutulin-szoros s a Putilov-domb közelében lévő állásokat.

London, márc. 8.

A Reuter-ügynökség orosz főhadiszállási tudósítója jelenti Mukdenből tegnapi: Ma a küzdelem a jobbszárnyon szakadatlanul folyik estig. A főcsatavonalnak, úgy mint tegnap hat verszt volt kiterjedése. Estefelé a japánok Manziopunál jó állást foglaltak el és még tovább hatolnak északra, — de úgy látszik anélkül, hogy közelebb jutnának céljukhoz. Az oroszok veszteségei ez ütközetben máris nagyobbak, mint a liao-jangi csatái voltak. A japánok veszteségei talán még nagyobbak. Délután 2 órakor Janszutunt japán gyalogság szállotta meg.

Mukden, márc. 8.

A Reuter-ügynökség jelenti tegnapi kelettel: A japánok folytatják sáncvédelmi műveleteiket s a Tienling felé nyomuló oroszok támadólag léptek fel. A japánok Sahópunál megtámadták az oroszokat, akik dél nyugat felé visszavonultak. Tegnap déli kelettel érkezett távirat szerint a japánok megtámadták a Hunhónál az orosz hadállásokat. A tüzerütegek tüzelése egész nap tart.

London, márc. 8.

A „Daily Telegraph“ jelenti Tókióból: Inkauból táviratozzák: A oroszok Fucsunból Tienling felé visszavonultak és óriási veszteségeket szenvedtek. A segélycsapatokat délfelé Mukdentől, a japánok elvágta. A japán jobbszárny Mukden mellett foglalt állást. A harcokban nagy veszteség érte az oroszokat és sok halott hátrahagyásával vonultak vissza. Kuropatkin jobbszárnya huszezer emberből áll.

London, márc. 8.

A Daily Telegraph jelenti Tókióból tegnapi: Egy inkaui táviratból az tűnik ki hogy az oroszoknak Fucsunnál lévő főhaderejük Tienlingbe vonul vissza. A veszteségek jelen-

tevények. Az összes orosz segítőcsapatokat északi irányban küldték Mukden tul. Kuropatkin más helyre tette át főhadiszállását. A japán balszárny hétfőn este heves csata után Mukdentől északra szállt táborba, Vasárnap egy japán lovassapat összeütközött Jentatunál Szinmintintől 25 méterföldnyire északra egy több mint ezer főnyi — csapattal. Az oroszok elmenekültek és sok halottat hagytak hátra. Kuropatkin utóórsének balszárnya, mely 20.000 főnyi válogatott csapatból áll, visszavonult.

Mukden, márc. 8.

(Reggel. Reuter.) A japánok folytatták oldalmozdulatukat. Egy japán hadosztály Tienling irányban utarkelt. Közben folytatják az oroszok támadásukat a japán harcölel. Vasárnap éjjel megtámadták a japánok Órdagut és Kandalszant, középen mindkét fél tartja állását. Délnyugaton visszamentek az oroszok másodikk állásaikra.

Mukden, március 8.

Reggel 2 órakor a japánok megtámadták a Hunhó mellett lévő orosz állásokat. A tüzéség harca folyton tart és napfelkeltekor északi irányban majdnem a Szinmintinbe vezető utig folytatták, ahonnan most sebesült kínai menekültek érkeztek. Több japán sebesültet is hoztak ide. A színmintin-ut mentén, a várostól észak felé csatazajt hallani.

Uj gépünk.

Nagy dolog az, mikor valamely ujságot már nem a régi, hanem új, nagyobb gépen nyomják, meg a

A Bácsmegeyi Napló ma ezen a változáson ment át. Nagy gyorsajton, egyszerre nyomják ki két példányban. A nagy papirost maga a gép vágja ketté, s így kerül egyszerre két kész példány a hajtogató leányok kezébe. A gép is segíti most már az ujságírói munka gyorsaságát.

A kiadónymdatulajdonosok: Kladek és Hamburger a legnagyobb és világhírű magyar gépgyárban *Wörner J. és társánál* rendelték meg az új gépet, amely ma nemcsak Szabadkának hanem a Bácskának is legnagyobb és legmodernebb gyorsajtója, mert a legujabb találmányokkal van felszerelve. A gyár szerelője Maidansky József egy teljes hétig dolgozott a száz meg száz részből összetett gép felszerelésén. Ma végre elkészült vele s a Bácsmegeyi Naplót már ezen a nagy gépen nyomják.

A nyomdára is fontos dolog azonban ez a nagy gép, mert ezentul a nagymennyiségű munkát gyorsan készítheti el, s a megrendelők nem lesznek kénytelenek a megrendelés gyors készítését sürgetni. Bár nyomdánk eddig is a legizlésebb nyomtatványokat készítette, ezentul ez irányban is csak haladásról beszélhetünk majd, mert a gép finomsága segítségére jön az izlésnek.

A nagy gép azonban még más újítást is hoz a nyomdába. Ezentul már nem lesz elég az emberi hajtóerő. Villamos motor fogja mozgatni a nyomda gépeit. Ez is oly dolog, ami haladást jelent városunkban és megvagyunk győződve arról, hogy e haladást mindenki olyan örömmel fogja üdvözölni, mint mi.

HIREK TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva az olvasók szombaton délután 3-tól 5-ig. Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Március 9. Cigánybál, a Spitzer Ignác féle vendéglőben.

Március 9. Lakatos Csendes Máttyás cigánybálja Szemáry-féle vendéglőben.

Március 11. A kereskedelmi egyesület estélye saját helyiségeiben.

Március 26. A szabakai löverseny-egylet közgyűlése.

Hamvazó

Csörgő sapkáját sutba vágja,
Hamuval hintik be fejét,
Álarca, százszínű ruhája
Rongyokban hever szanaszét.
Porban mind, mit keblére tüztek:
Rendjel, szallag meg rózsaszál . . .
Vége a fénynek, játszi tűznek,
Haldoklik, meghal Karnevál.

Oh, röpke játék, tünde tréfa,
Zord bölcsék üldözöttje te!
Olyan vagy mint egy nászokbréta,
Szembébe, sárba ejtve te . . .
Elhagynak im: lány, férfi, asszony.
Híved mint hűtlen félre áll . . .
Bolondot, csak bolond sirasson . . .
Siratlak, sze. ény Karnevál.

Sorsunk rokon: unalom, bána',
Ha játék s tréfa, tova tűnt,
Ajkunkon mosoly — a világnak
S titkon már haldoklik szivünk.
Bohócot játszókat ma az ember,
Szent célért s ha sikra száll . . .
Bevallott álcával, szereppel,
Csak pusztulunk, óh Karnevál!

Követlek én is nemsokára,
Bár pilám még nem nehezül,
Még telt pohár, lány, nóta járja . . .
S a tűnt ábránd is megkerül . . .
Hallgat tán egy egy fül dalomra —
Nyakamba uj még a gitár —
És nevem: dicsőség bolondja . . .
De sirok is már, Karnevál.

Oh, szerepem én is lejátszom.
Sők a bohóc, szük a világ . . .
Főlvált, ki jobban lejt tancsom
S övé rendjel, szallag, virág
Főm, ez az élő csörgőcsapba.
Majd egyszerre csak porba száll;
És fekszem én is sutba csapva,
Elhagyott, megcsalt Karnevál!

Telekes Béla.

— Március 15. A kulai polg. olvasóegylet f. é. febr. 26-án tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy a magyar szabadság hajnalhasadásának magasztos évfordulóját az eddigi szokáshoz híven az alábbi programmal ez évben is megünnepli s az abban való hazafias részvételre a helybeli hatóságokat, testületeket és egyesületeket felkérje. Az ünnepély Ferenc József téren a sörház vendéglője előtt — kedvezőtlen idő esetén nevezett vendéglő nagytermében — tartatik meg és d. u. 3 órakor veszi kezdetét a következő sorrendben: 1. A Kulai »Dalárda« énekel egy hazafias dalt. 2. Dr. König Soma ügyvéd — mond ünnepi beszédet. 3. Hokstok Gyögy joghallgató — előad egy alkalmi költeményt. 4. A »Kulai Iparos Dalárda« énekel egy hazafias dalt. Kula. 1905. márc. 1. Hazafias üdvözléssel: Mezey Zsigmond a kulai polg. olv. egylet elnöke. Halásy Mihály a kulai polg. olv. egylet jegyzője.

— Személyi hír. Bezeredy István főispán és dr. Petrovics Elek főispáni titkár ma délelőtt a bajai közigazgatási és törvényhatósági bizottsági ülésekre Bajára utaztak.

— A löversenyegylet választmányi ülése. A löversenyegylet választmánya ma Schmausz Endre nyugalmazott főispán elnöklete alatt ülést tartott, amelyen a zárszámadást vizsgálták meg és a közgyűlés határnapjára f. hó 26-dikát tüzték ki. Ezután Schmausz Enre bejelentette az elnökségről való lemondását.

— Az izr. hitközség kegyelete. A szabadkai izr. templomban ma délután fényes emlékünnepelet rendezett az izr. hitközség néhai Geiger

Adolf halálának tiz éves évfordulója alkalmából. A hitközség képviselő-testülete ugyanis még 1892-ben elhatározta, hogy emléktáblával fogja megörökíteni annak a férfinak emlékezetét, aki nemeslelkű áldozatkészségével valóra váltotta a hitközségi tagok régi vágyát, melyet szinte teljesíthetetlennek tartottak, a most már két év óta fenálló monumentális istenházának felépítését. Nagy adományával örök emlékezetet biztosított magának, amiről most már mindenki a fényes templom előcsarnokának jobb oldali falában elhelyezett diszes márvány tábláról vehet tudomást. Az emléktáblát amelyen a hitközség kegyeletes hátlájának megnyilatkozása van a hála koszorújával övezve, arany betűkkel bevésve, ma délután leplezte le dr. Klein Adolf hitközségi elnök a hitközségi tagok nagy számának jelenlétében, lendületes emlékbeszéd kíséretében, mire György A. Mór a következő szavakkal mondott köszönetet az egész család nevében: Tisztelt Elnök Ur! Meg vagyok győződve, hogy nem kötelességből, hanem hála és tiszteletből azok iránt, kiknek nevei ezen emléktáblán megvannak örökítve, rendeztetett ezen ünnepély. Fátyolt óhajtok vetni a keserű multra a hitközség békéje és nyugalma érdekében, melynek most egy értékes zálogát látom a közszertetben álló dr. Singer lelkijásztorunk személyében és Önben is tisztelt elnök ur, aki hitközségünk világi dolgait a rendes kerékvágásba hozni igyekszik. Fogadja részemről és hozzátartozóim részéről ezennel meleg elismerésemet. — A leleplezést emlékünnepelet követte, amelynek keretében dr. Singer Bernát főrabbi ecsetelte szép szavakban a hitközség soha el nem muló kegyeletét és háláját s felemelő imában kérte az elhunyt nagylelkű adakozó menyei boldogulását. A templomi énekkar Lifschitz Gáspár főkantort vezetése alatt megható egyházi énekeket adott elő.

— Eljegyzések. Kovács Oskolás Lajos városi tisztviselő eljegyezte Kovács Juliska kisasszonyt Horgospól. — Littván Sándor szabadkai polgári iskolai tanár eljegyezte Linzer Gizella urhölgyet.

— Halálozás. Súlyos csapás érte Jaramazovics Lőrinc városi járlatkiadó hivatali főnököt. Apósa Radnics János ma rövid szenvedés után elhunyt. Temetése holnap délután lesz.

— Felülfizetések. A Kereskedelmi ifjak társulatának bálján felülfizettek: Conen Vilmos 15 k. Bezeredy István 10, Borovicény Gyula 10, Freudenberg Zsigmond 10 k. Lányi Mór 10, Sztojkovits Dusan 10, Pukey Kálmán 10 k. Kovács János 12 k. Dr. Vécsei Samu 6, Dr. Biró Károly 6, Taussig Vilmosné 6 k. Takarék és Népbank 5, Rieger N. 5, Mamuzsits Bódog 5, Dr. Mukits Simon 5, Birkáss Gyula 5, Dr. Pollák Lajos 5, Versendi Gyula 5, Kammerer Mihály 5, Sugár Béla 5, Fűredi Jákó 5, Dr. Taussig Izsó 5, Lichtnekkert András 5 k. Harthman R. 4, Dr. Klein Adolf 4, Klein Henrik 4, Halbrohr Adolf 4, Antunovits Andor 4, Rothmann Imre 4 k. Dr. Bányai Bertalan 3, Krausz és Fischer 3, Dr. Manojlovits János 3, Gerő & Com. Bécs 3, Scossa Zoltán 3 k. Fülöp Vilmos 2 k. 50 f., Kunec Ignác 2, Dr. G. réb Mihály 2, Bonay S. R. 2, özv. Hoffmann Mihályné 2, Dr. Petrovics Elek 2, Schanburg Gyula 2, Sonnenberg Salamon 2,

Hoffmann Ferenc 2, Schmiedl György 2, Stauber Miksa 2, Schachtl Salamon 2, Perl Lajos 2, Homonay Nándorné 2, Dr. Ács Jenő 2, Erdélyi Mihály 2, Kainer Vilmos 2, Hegedüs Ferenc fia 2, Dr. Hajnal József 2, Szigeti Gyula 2, Szabadkai Takarék m. sz. 2, Decsi Dezső 2, Szabadka és Vidéke t. k. 2, Ifj. Vojnics Istvánné 2, özv. Száricsné 2, Pertich Ferencné 2, Dr. Petrovits János 2, Dr. Havass Dezső 2. Gazdák és Iparosok bank 2, Burg Ármin 2 Mayerhoff 2, Dr. Singer Simon 2, Hercl József 2, Taussig Zoltán Bécs 2 k. Beck Sándor 1, Takács Mihály 1, Weisz N. 1, Ernst R. 1, Rein Dávidné 1, Hoffmann Oszkár 1, Hauser I. 1, Neuhausz Károly 1, N. N. 1, Balázs Piri 1, Berger Ede 1, Kalmár Jenő 1, Dávid Vilmos 1, Stern József 1, Lang Illés 1, Lengyel Samu 1, Fimpl Istvánné 1, Kohn Miksáné 1, Landsberg Szeged 1, özv. Geiger Henrikné 1, özv. Scultétiné 1, Návay Róbert 1, Szeghő Fülöp 1, Békeffy Gy. 1, Kuthy György 1, Löwy M. 1, Letovác Kálmán 1, Ács Lajos 1, Schlesinger F. 1, Vukov Ferenc 1, Kovács Sztrikó István 1, Vencel Lajos 1, N. N. 1, Balogh Lina 1 k. Morvay Antalné 50, N. N. 50 f. Összes bevétel 794.50 korona. Összes kiadás: 429.15 korona. Maradvány: 365.35 k. A felülfizetések összege: 310.0 korona. A rendezőség ezután is köszönetet mond a felülfizetéseikért.

— **Tánciskola megnyitása.** Kovács Tivadar balletmester Csütörtökön délután 5 órakor nyitja meg táncanfolyamát a Pest szálloda kistermében. — Tisztelettel kéreti azokat kik résztvenni óhajtanak, lehetőleg az első órán is megjelenni nehogy az oktatásban, a mulasztás által hiányt szenvedjenek.

— **Veszedelemes házőrzők.** Budanovich István III. köri lakosnak ma Tompán valami dolga akadt Beinhusz József tompalaktani gazda tanyáján. Amint a ház kapuján be akart lépni, két hatalmas komondor ugrott ki a kapun és rávetve magukat a fegyvertelen emberre, a szó szoros értelmében összemarták. A több súlyosabb természetű sebesülést szenvedett ember ma a rendőrségnél tett panaszt a veszedelemes házőrzők gazdája ellen.

— **Kutbafult leányka.** A Pestmegye határán levő Dzsido pusztáról írják: Vasárnap délután halálos szerencsétlenség történt dr. Rosenberg Mór bajai orvos és nagybirtokosnak pusztáján. Kotró János béresnek másfél éves leánykája Mariska, mialatt szülei a házon kívül voltak elfogalva, egy őrizetlen pillanatban kimosott a házból és a nagyitató kuthoz szaladt játszani. — A teljesen rozoga állapotban levő kut körül, amelynek kávája is hiányos és törött volt, a leányka addig futkosott, míg az omladozó kutfal egy darabja elvált és magával rántotta a kisleányt. A szerencsétlenséget azonnal észrevette a gyermek atyja, aki rögtön leereszkedett utána és sikerült is még élve a felszínre hozni, de miután orvos nem volt közelben és az élesztési kísérletekhez nem értett a környezet, a kis leány néhány perc alatt kiszervekedett. A vizsgálat és boncolás megejtése végett tegnap dr. Tumbász Gyula bácsalmási vizsgálóbíró dr. Váli Dezső szabadkai törvényszéki és dr. Shossberger járásorvos társaságában a helyszínre mentek és a megejtett boncolás alapján konstataálták, hogy a halál közvetlen oka fulladás volt. A pusztán, mint írják,

nagy az elkeseredés a birtok ura ellen, aki ott 300 holdnyi birtok tulajdonosa és az évek óta hasznavehetetlen életveszélyes állapotú közutakat nem javíttatta meg.

— **Anyakönyvi hírek.** Halottak: Dority Márk 11 hó, Radnics János 80 év, Halász Menyhért 14 év, Mládé József 43 év. Született 9, 4 fiú és 5 leány. Eljegyzés: dr. Singer Simon Obláth Emmával (Ó-Morovicza), Littván Sándor Linzer Gizellával.

— **Sok pénzt takarít.** ha vászonnemű, női és férfi férfinemű közvetlen gyárakból rendel. Cim *Kereskedelmi iroda* Budapest, Kerepesi-ut 65. szám.

Innen onnan.

Egy szabadkai írónak levélben jelentette egy egyleti deputáció, hogy tiszteletét teszi nála. A megtisztelt otthon maradt a jelzett időre, délután három órára, és megrakta az asztalt minden jóval, hogy jól érezze magát nála a deputáció. Alig mult három óra, már is kopogtak az ajtaján, mire rendkívül előzékenyen bevezette a vendégeit (négyen voltak) és helyet mutatott az uraknak. Az egyik beszélni akart, de világért sem engedte szóhoz jutni, csak töltött és ők ittak és megint töltött, mindaddig, míg a bor és szivar csak tartott. Akkor pedig azt mondta roppant nyájasan: — No most uraim, hadd halljam, mi jóban járnak?

A társaság nesztora papirokat vett elő a zsebéből és szétterítette az asztalon azzal a rövid, de velős felelettel:

— Foglalni jöttünk!

„Mivel szolgálhatok szomszéd — uram?” — „A maga kutyája tegnap háromszor megharapta az anyósomat!” — „És most kártérítést követel?” — „Szó sincs róla, — meg akarom venni a kutyáját!”

A kopasz menyecske.

Hogy az asszonyi szépségnek — egyik legfontosabb kiegészítő része a haj, azt eléggé tudjuk úgy az életből, mint a költők rajongó verseiből, amelyek az aranyos vagy hollófeke fürtökről szólnak. Eppen azért nem egyszer fordult már elő, hogy válpörnt okozott a paróka, amikor kiderült, hogy ama bizonyos hullámos fürtök nem a természet, hanem a művészet bőkezűségét dicsérik. Hasonló eset történt most Nagyváradon. Hősnője egy szép leány, akinek fejről gyönyörű hajzuhatag omlott alá. Ebbe a hajzuhatagba volt legjobban belébolondulva a szép leány völégénye. Hanem a leány apja másképp vélekedett a dolgról, ő váltig biztatta a leányát, hogy rituális szokás szerint vágassa le a haját.

— De édes apám — szörnyűkdött a menyasszony — hisz akkor a völégényem megutál és nyomban it hagy.

— Nem fogja megtudni. Én csinaltatok neked egy gyönyörű parókat. Még szebb lesz, mint a hajad.

S addig-addig noszogatta a leányát, míg az engedett a kérésnek. A hajfürtök a rituális olló alatt leomlottak s a paróka elkészült. Az esküvő is végbement s a fiatal férj boldogan babrált ujjával az illatos, selymes hájsátor között. A menyecske ügyesen titkolta a dolgot, — de egyszer mégis rajta vesztett. Váratlanul nyitott a felesége öltözőjébe s akkor látta, hogy becses ne-

jének feje olyan kopasz, mint egy billiárdgolyó.

Képzhetjük azt a jelenetet, ami a mézeshetekben lejátszódott. Az asszony váltig magyarázta a dolgot, váltig könyörgött, a férj nem irtalmazott: hazaküldte a menyecskét a papájához.

— Ha csakugyan igaz, hogy nem viseltél mindig parókat, mondta, akkor újra kinő a hajad. Akkor aztán visszajöhetsz hozzám! De addig ne lássalak!

A fiatal asszony sirva ment haza. S most odahaza egyebet sem tesz, mint sorra próbálja fején mindazokat a bűvös hajnövesztő szereket, amiket az újságok hirdetései kínálnak.

Milliomosból földönfutó.

Az éjjel a gráci szegények kórházában Griesmayer Tamás 67 éves kórházi ápoló leugrott a II. emeletről az udvarra és szörnyet halt.

Griesmayer valaha — nem is oly régen Grác egyik leggazdagabb polgára volt. Vagyona millióra rugott és általában mint szerencsés üzletembert ösmerték. Két nagy rézárugyára volt Grác közelében. És ez az ember alig tíz esztendő alatt elvesztette egész családját, azonfelül minden vagyonát, úgy hogy a szegények házában kellett öreg napjaira menedéket keresni.

Az első csapás 1896-ban érte. Egy esztendő alatt halt meg fia, aki a katonaságnál szolgált, mint százados és felesége, kivel harmincnyolc évig élt együtt. Két év múlva leánya halt meg. Ezután csapás csapás után érte. A bécsi börzén 150.000 frtot vesztett egy napon, amit örült spekulációval akart visszaszerezni, de elszámította magát úgy, hogy elvesztette vagyonának zömét. Hat év előtt mindkét gyárat becsukta és visszavonult vagyonromjaival. De a spekuláció nem hagyta nyugton. Nem nyugodott addig, míg utolsó filléreit le nem adta a börzén. Aztán a teljesen vagyontalan embert kegyelemből felvették a szegényházba, ahol még egy utolsó csapás érte, mindkét szemére megvakult. Ezt már nem bírta ki. Tegnap éjjel egy őrizetlen pillanatban megölte magát.

TAVIRATOK

Neuschloss Marcel meghalt.

Budapest, március 8. A magyar közélet egy nagy alakját veszítette el. Neuschloss Marcel budapesti nagyiparos, a Neuschloss Ödön és Marcel nagygyáros cég vezető tagja a múlt éjjel meghalt. Gyorsan követte fivérét, Ödönt, aki néhány hó előtt hunyt el. Most, hogy elhunyt, válik nyilvánvalóvá, hogy az emberszeretet nagy alkotásaiból mennyi részt követelhet Neuschloss Marcel. Nagy tekintélyét és szerzett vagyonának jelentékeny részét áldozta a szegények javára.

Ferdinánd fejedelem Londonban.

London, márc. 8. A Buckingham-palotában adott disztrakomán ma a királyi páron kívül résztvettek Ferdinánd bolgár fejedelem, a walesi hercegi pár, Lansdowns külügyminiszter, gróf Mensdorf osztrák-magyar nagykövet, a bolgár diplomáciai ügyvivő nejjével és az ügyvivőséghez tartozó urak, a fejedelem kísérete stb. Ferdinánd fejedelem ma Balfour miniszterelnököt meglátogatta.

A király Buchaman szófiai angol ügyvivőnek a Viktoria-rend nagykeresztjét és a bulgáriai angol katonai attasének, Du Canenak ugyane rend negyedik osztályát adományozta.

MULATSÁG.

A m. á. v. altiszti kör kebelében alakult műpártoló osztály tegnap tartotta igazán sikerült házi estélyét. A kör helyiségei zsufolásig megteltek, s a pezsgő élet, mely a műpártoló osztálylyal a körbe költözött nemsokára valószínűleg tágasabb helyet kíván. A házi estély műsorát *Dugovich* Imre felolvasása kezdte meg. Ezután *Kiss* Sarolta és *Kertész* Lajos adtak elő sikerülten jókedvet kelteve egy dialogot. Majd *Hermec* Ferenc és *Beck* Jenő játszottak szép technikával egy vonóskettőt. Kedvesen taps után tapsot aratva adta elő ezután *Szente* Maviska Hercegh Ferencnek Bekvartélyozás című magánjelenetét. Ezután *Schreier* Paula énekelte el szépen csengő, iskolázott hangján Katalinból az Édes álom kezdetű áriát. A hallgatóság tapsaira kénytelen volt még több magyart is elénekelni. Kacajt keltett a Mama kedvence című monolog jó előadásával Tóth Lajos. *Zsedényi* Jenő, az utolsó szereplő a hallgatók szüntelen kacaja közben mondta el, képekkel illusztrálva Gulyás Miska és Káposztás Sári tragédiáját, melyet kétszer is meghallgattak volna.

SZINHÁZ.

János vitéz. Ma már hatodszor került színre a példátlan diadallal szinpadunkra bevonult János vitéz és az óriási érdeklődés arra készítette a direktiót, hogy az „Arany patkó” vigjátéknak mára kitűzött premiéraját — elhalasztotta. Így tehát valószínű, hogy ha az érdeklődés nem csappan meg, pénteken, szombaton és vasárnap is „János vitéz” kerül előadásra, amelyhez hasonló eset vidéki szinpadon még alig fordult elő, hogy t. i. egy ujdonság egymásután tíz zsufolt ház előtt került volna előadásra. A János vitéz óriási sikere fényes bizonyítéka annak, hogy Szabadka szinpártoló közönsége az országban a leglelkesebbek egyike, de egyben annak is, hogy a magyar operete irodalom e gyöngyéhez méltó az ujdonság itteni előadásának niveauja.

REGÉNY CSARNOK.

Sötét hatalmak.

Baumné felrezzent. Néhány nagy könyvsepp ragyogott a szemében. Izgatottan törülte le kezefejjével a könyveket, fájdalmának ezeket az árulóit.

— Fiu, szólalt azután meg tompa hangon.

— És ő? kérde a férfit.

— Nincs mentség! felelte Baumné, nehezen küzködve növekvő fájdalmával.

— Szegény Mari! sóhajtott a férfit és Baumnével együtt a gyermekágyas nő szobájába lépett.

Beesett, sápadt arccal feküdt a szegényes szobában a fiatal nő szerény ágyában, oldalán a gyermekkel, akinek életet adott és akinek a születéséért, az orvos véleménye szerint, életével kell adóznia.

Mikor a férfit Baumnével belépett,

a beteg nő barátságos mosolylyal nyújtotta leaszott karját a férfi felé, majd gyengéd tekintet vetett a mellette fekvő kisedre.

A férfi az ágy fölé hajolt és gyengéden megcsókolta az új világpolgár homlokát.

— Áldott legyen az életbe való lépésed; láss valaha jobb napokat! szólt megindultán s azután a fiatal anyához fordult:

— Hogy érzi magát Mariska?

— Jól, szomszéd, suttogta alig hallhatóan.

A fiatal gyermekágyas nőt Marinak hívták; egyedül álló, szegény leány volt, aki saját unkájával mindig megkereste a kenyerét, Szomszéd a barátságos, csendes lényét szerették, de ő csak Baum asszonyhoz és a csendes férfihoz tanúsított bensőbb ragaszkodást.

Baumné mosónő volt, erős, izmos testalkattal. Volt egy hat éves fia. Ez a fiú volt az oka, hogy Baumné gyűlölte a férfiakat. A fiú atyja ugyanis házasságot ígért neki, s azután elhagyta. Ezt a csalást nem bírta feledni és ezentul egyetlen férfi iránt sem érzett bizalmat.

A szomszéd ur, amint Mari nevezte, csendes, békés ember volt, aki a középosztály gyermekeinek adva órákat tengette életét. Negyven és néhány éves lehetett, s magaviselete e korban szokatlan műveltséget árult el. Multját senki sem ismerte, erről soha sem nyilatkozott még. Hanem azért a házbéliek tisztelték, becsülték, keresték, s ha valakinek írásbeli végzendője volt, mindig a szomszéd urhoz fordult és a szomszéd urat soha sem kérték hiába. Minden tekintetben maga a szivesség volt és minden embernek segített, csak magán nem tudott segíteni.

Ezt Baumne asszony is belátta, s férfigyűlölete ellenére is segítette. A szobáját tisztogatta, kávéfőzött neki, a fehérneműjét mosta, szóval megtett neki mindent, amit tehetett, hogy ne érezze a legényélet kis kellemetlenségeit.

A szomszéd ur köszönettel fogadta ezeket a szivességeket, s azzal iparkodott meghálálni, hogy Baumné fiát magánál fogta és ügyelt rá, ha Baumné nem volt otthon, ami gyakran történt meg.

A barátságos viszony már néhány éve tartott.

Ugy egy éve mult, hogy Mari abba a szobába jött lakni, ahol épen most találjuk. Mint már előbb említettük senkije se volt, s a kenyerét kezének munkájával kereste meg. Csendes, erkölcsös életmódja tetszett a szomszéd urnak s így csakhamar harmadik lett a társaságban.

De a fiatal leány életében hamarosan változás állt be; melázó lett és sokat sirt. Baumné komoly kérésekkel iparkodott rá hatni. Mari azután bevallotta, hogy szerelmes egy fiatal emberbe, akinek viszonyai azonban még nem engedték meg, hogy feleségül vegye, de aki remélte, hogy idejében visszaadhatja majd neki elrabolt becsületét.

Baumné a fejét rázta a történet hallatára, mert hiszen neki már szomorú tapasztalatai voltak. Valószínűleg valami szélsámos élt vissza az ártatlan leány hiszékenységével. Feltevésében nem is csalódott.

(Folyt. köv.)

Felolós szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.
Laptulajdonosok: AZALAPITÓK

Szerkesztőségi és kiadóhivatali
telefon szám: 62.

Üzlet megnyitás!

A ki elegánsan és olcsón akar ruházkodni, az forduljon

Faragó

cég női- és gyermekruha üzletéhez
Gözfürdő-utca Sugár Béla mellett,

a hol mindig a legdivatosabb női bluzok, pongyolák, felső- és alsószoknyák, reform női és mindenfajta házi kötények, női ingek és gyermekruhák nagy választékban kaphatók.

Tisztelettel

Faragó M.,

edénypiac, Batthányi- (Gözfürdő) utca
Sugár Béla mellett.

A KATONA-féle Növényesszencia-Fluid egyike a legelterjedtebb és leghatásosabb HÁZI GYÓGYSZEREKNEK.

Páratlan!! Nékiülzhetetlen!!

Tessék egy próbát tenni, s mindenki meg fog győződni az egyedüli valódi, s évek óta forgalomban levő KATONA-féle jó illatu, igazi Növényesszencia-Fluidról „K. A.” védjeggyel, annak gyógyerejéről és hatásáról. —

Valódi KATONA-féle

„K. A.” Növényesszencia-Fluid-nak egyetlen magyar családnál sem szabadna hiányozni és hogy ezen kellemes illatu fluidot a legszegényebb is megszerezhesse magának, az ár k o l c s ó n vannak szabva, mi zerint

1 próba-üveg 20 kr. = 40 fillér.

12 üveg 4 kor. póstadijjal együtt.

KATONA-féle Növényesszencia-Fluid t ljesen és biztosan gyógyít minden gyengeségben, étvágyt lonságban

KATONA-féle Növényesszencia-Fluid megszünteti a gyomor- és hasg resöt, gyomorrendetlenségnek minden nemét.

KATONA-féle Növényesszencia-Fluid kitünő szer savanyu felbőfögés, veseégés, fejszédülés ellen. Eltávolít gyorsan sárgaságot, váltólázt, hideglélet, vérzavart és ájuást.

KATONA-féle Növényesszencia-Fluid megszünteti a szivszoruást, légzési zavarokat, fülzugást, fogfájást, a száj rossz szagát, kólíka mellfájdalom, tüdőbántalmak és vérszegénység ellen. Gyorsan étvágyat gerjeszt, így a testi erő fokozódását, a test súlyának növekedését idézi elő, az egész idegrendszert megerősíti. Pontos használati utasítás mellékelve van!! Mint külszer „KATONA-féle Fluid” révén ismeretes, igazán népszerű házi szer, már több mint 20 év óta fájdalomcsillapító bedörzölésnek fényesen bizonyult köszvénynél, esznál, tagszaggatásnál, stb.-nél. — A föld összes országaiban nagy elterjedésnek örvend és biztos hatásánál fogva oly elismerésre talált, hogy minden betegnek bátran ajántható! — — — Utasítás mellékelve!

Minden megrendelés pontosan címzendő

csak: KATONA ÁGOSTON
gyógyszertára a Szent Háromsághoz,
SZABADKÁN,
VIII. kör Csernovics-utca.

Budapest: Török József gyógyszer-tára, Király-utca.

Saját termései és készítésű több ezer darab fanyelű

cirokseprő

(olasz cirok)

eladó.

Ugyanott elsőrendű ludasi nád nagyban és kicsinyben kapható.
VI. kör, Lajos-utca 590. szám.

3742/905. szám.

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a város közönségétől **Morvai Gertrud** által örök áron megvett palicsi 6-ik számú 1044 négyszögöl területű villa telek az ő kárára és költségére

f. évi március hó 14-én délelőtt 10 órakor

a helyszínén 2652 korona kikiáltási árban nyilvános szóbeli árverés útján el fog adatni.

Az árverési feltételek a gazdasági ügyosztályban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Szabadkán, 1905. évi március hó 7-én.

A városi tanács.

28101. tan. 904.

Árlejtési hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy a városi szegényház részére szükséges kenyérszállításra 1905. évi április hó 1-től 1907. évi dec. 31 ig terjedő időre a város közművelődési ügyosztály hivatalos helyiségében nyilvános írásbeli árlejtés fog tartatni és ennek időpontjául 1905. márc. hó 16-ának d. e. 10 órájü tüzetik ki. Az ajánlások a kitűzött időig avárosi tanács iktató hivatalában adhatók be. Az ajánlat benyújtásával egyidejűleg 500 korona ovadék teendő le; megjegyeztetvén, hogy az árlejtésen csak is helybeli sütőmesterek tehetnek ajánlatot.

Egyébb feltételek a közművelődési ügyosztályban a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Szabadkán, 1905. márc. hó 8-án.

Dr. Bölits József s. k.
tanácsnok.

Vasuti avagy VillamVasuti

alkalmazottaknak igen alkalmas

ház

200 □-öl kerttel az ugynevezett „párhuzamos“-uton 550 forintért —

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Szőlővessző!

A világhírű

DELAWARE

adja a legjobb bort.

Oltani, permetezni nem kell.

A filokszerának ellenáll!

Leírását ingyen küldöm meg bárki-nek. — Nagymennyiségű Delaware-vessző és

szőlőoltvány-eladás!

Cím:

Szijgyártó Nagy Mihály,

Felső-Segesd.

Lugasvesszők 20 drb, két óriással csak 10 korona.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér. Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér

Lakás változás. Özv. Hamburger szülész női asszonyát Petőfi-utca csirke piac) idb illés Antal ur házába helyezte át.

Gyakornok szép írással felvéte ik. — Szerb nyelvet bírók előnyben részesülnek. Ajánlatok „Gyakornok” jelige alatt a kiadóhivatalba címzendők.

Zongora 2101 oro-náért és **cimbalom** 100 koronáért eladó és megtekinthet Kölcsey-utca 212. I. em.

Levelezés. Szép szabadkai vagy bácskai asszonnyal leveleznék. Levelet diszkréció cím alatt a kiadó a várok.

Megvételre keresek. Egy-ét lánco földet vágóhid közelé en kelvező feltételekkel. I. kör Gém utca 420.

16 öl hasáb nyárfa a selyemgubó gyár közelében együttesen eladó. Öle 6 frt 50 kr. Cím a kiadóban.

200 hektó

bácsalmási szőlőtelepemen

termelt kitünő minőségű

vegyes faju 4—5 éves

fehér asztali bor

eladó.

Martinovics Béla

Szabadka, Széchenyi-tér 101.

Palicson

egy szép kényelmes

villa eladó

Cím a kiadóhivatalban.

A kertek rendezésére

a kertkedvelő n. é. közönség beces pártfogását felhivom az évek óta fenálló kereskedelmi kertészetemben cserepes növények, rózsafák s melegágyi saláta, retek, ugorka, móltányos árou kapható.

Villák, udvazi kertek, nagyobb parkok létesítése s annak javítása, a nyári idényen való gondozása, szőnyegányak s egyéb növények kiültetését jutányosan és pontosan eszközlök.

Telepem: Nagys. dr. Purgly-féle kert, az új lelencház háta megett, villamos megálló, szegedi szőlők egyenes ut be a kertészetbe. Meleg ágy terményeim u. m. retek, saláta stb. **KISS ISTVÁN** fűszerkereskedésében Kossuth-utcában kaphatók.

Ugyanott egy jó családból való 13—15 éves fiu gyakornokul felvétezik azonnal.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve tisztelettel

Vágó György,
kereskedelmi műkertész.